

@europa 4

EEN KRITISCH EMAIL EN FAXMAGAZINE OVER EUROPA WWW.ATEUROPA.NL VERSCHIJNT ELKE 2 WEKEN OP ZATERDAG
EERSTE JAARGANG NUMMER 4, 18 MEI 2001

VVD wil gedeeltelijke renationalisatie landbouwbeleid EU Geluk: 'Uitbreiding onder druk door uitblijven hervormingen landbouw'

Als het Europese landbouwbeleid niet snel hervormd wordt, komt volgens Tweede Kamerlid Jan Geluk (VVD) de uitbreiding van de Europese Unie onder druk te staan. Geluk wil meer verantwoordelijkheid leggen bij de lidstaten om de vraag naar subsidies te temperen. Volgens specialisten zal renationalisatie van het landbouwbeleid echter problemen veroorzaken in de nieuwe lidstaten en leiden tot concurrentievervalsing.

Geluk wil dat het Europese landbouwbeleid nog vóór de uitbreiding van de EU wordt hervormd. 'Als je kijkt naar de landbouwhervormingen is er tussen de Europese landen in plaats van integratie eerder sprake van desintegratie. Toch moet de landbouw nog voor de uitbreiding van Europese Unie hervormd worden om de kosten van het

landbouwbeleid na de uitbreiding binnen de perken te houden. Als dat niet snel gebeurt komt de hele uitbreiding onder druk te staan.' Een mogelijkheid is een gedeeltelijke renationalisatie van het landbouwbeleid, zoals voorgesteld door Bondskanselier Schröder. Hiervoor zijn in de VVD voorstanders te vinden. Naast Zalm, die elders in dit nummer van @europa laat weten in ieder geval een deel van het landbouwbeleid te willen renationaliseren, wil ook Geluk meer verantwoordelijkheden leggen bij de lidstaten. 'Een goed voorbeeld is cofinanciering, waarbij je de lidstaten zelf een deel van de subsidies laat betalen. Daardoor zullen ze minder geneigd zijn subsidies aan te vragen.'

Landbouw- en financiële specialisten tonen zich echter terughoudend. Martin van Driel, in Brussel belast met het Europees beleid van de Land- en Tuinbouworganisatie Nederland (LTO), is voorzichtig. 'Een renationalisatie van de

landbouw kan er toe leiden dat per land verschillende eisen worden gesteld aan boeren, waardoor concurrentievervalsing ontstaat.' Ook August Sjaauw-Koen-Fa, medewerker van het Bureau voor Economisch Onderzoek van de Rabobank, ziet een gevaar als van de lidstaten een te grote eigen bijdrage wordt geëist. 'Landbouwbeleid terugbrengen naar nationaal niveau zal vooral in het Oosten problemen opleveren, omdat overheden daar minder financiële armslag hebben.'

vervolg op pagina 3

inhoud @europa

Op pagina

- 2 Commissaris Solana: terug in je hok
- 3 Dalend animo voor toetreding
- 4 Compromis voor een groot Europa
- 5 Peter Brusse: Linkse directe
- 6 Wouter Bos: Raad voor Bolkestein

Zalm: Kosten uitbreiding voor Nederland 5 miljard

Gerrit Zalm wil dat de totale begroting van de EU na de uitbreiding met niet meer dan 50 à 60 procent stijgt. De Minister van Financiën denkt dat de som die Nederland extra moet bijdragen aan de Europese begroting na de uitbreiding op zo'n 5 miljard per jaar gaat neerkomen. Hij blijft echter kien op het behalen van besparingen en ziet daarvoor mogelijkheden in een gedeeltelijke renationalisatie van het landbouwbeleid.

Op het jaarlijkse VVD congres liet VVD Tweede Kamerlid Weisglas zich kritisch uit over de kosten die de uitbreiding met zich meebrengt voor Nederland. Anonieme diplomaten in Brussel noemden vorige week een bedrag van 5 miljard gulden dat Nederland jaarlijks extra zou moeten bijdragen aan de Europese begroting. Zalm is nog aan het rekenen maar denkt dat 'het bedrag wel ongeveer van die grootte zal zijn. Nu wordt er voor de vijftien EU landen met een

totaal van 110 miljard gulden aan extra kosten rekening gehouden. Dan kom je daar ongeveer wel op uit.'

Hoewel Zalm dus meer begrip heeft voor de kosten van de uitbreiding dan zijn partijgenoten, legt hij zich op voorhand bij geen enkele rekensom neer. 'Bij het doen van extra uitgaven moet er gezocht worden naar besparingen zodat de begroting niet oneindig blijft groeien. De totale begroting van de Europese Unie mag na de

uitbreiding maximaal met vijftig tot zestig procent stijgen.' Twee doelwitten voor besparingen zijn het gemeenschappelijk landbouwbeleid en de structuurfondsen. Bondskanselier Schröder stelde in zijn uitgelekte plannen over de hervorming van de Europese Unie voor het landbouwbeleid te renationaliseren. Dit is voor de Fransen een gruwel, maar Zalm ziet er wel wat in.

vervolg op pagina 4

Kritiek op de stille macht van Javier Solana Blaauw (VVD): ‘Solana moet binnen de Commissie’

Het VVD-Tweede Kamerlid Jan-Dirk Blaauw vindt dat Javier Solana in de Europese Commissie moet worden opgenomen om de democratische controle op het Europees buitenlands beleid te waarborgen. Oud-staatssecretaris van Buitenlandse Zaken Piet Dankert steunt hem daarin.

In het Verdrag van Amsterdam van 1997 werd besloten tot het aanstellen van een Hoge Vertegenwoordiger van de Europese Raad, waarin de Europese ministers van Buitenlandse Zaken zitting nemen. Deze functie werd toegewezen aan Javier Solana, voormalig minister van Buitenlandse Zaken van Spanje en Secretaris-Generaal van de NAVO. Solana stelt zich in toenemende mate op als het gezicht van Europa. Hij maakt echter geen deel uit van de Europese Commissie en kan dus niet ter verantwoording worden geroepen door het Europees Parlement. Jan-Dirk Blaauw, Tweede Kamerlid voor de VVD en voorzitter van de Nederlandse delegatie bij de West Europese Unie, typeert de positie van Solana als ‘mistig’. Blaauw: ‘Formeel gezien is Solana een ambtenaar, die niet naar huis gestuurd kan worden. Hij is bovendien een persoon die iedere ruimte die hem wordt geboden, ook neemt.’ Solana’s positie is volgens Blaauw vooral ongunstig voor de kleine landen. ‘Het gevaar bestaat dat nationale parlementen, vooral van kleine landen, op buitenlands- en defensiebeleid steeds meer voor “faits accomplis” worden gesteld. Ook bijvoorbeeld waar het gaat om het sturen van troepen voor de Europese Interventiemacht. De beste oplossing hiervoor is Solana binnen de Commissie te halen, zodat hij direct onder controle van het Europees Parlement valt.’ Oud-PvdA-staatssecretaris van

Buitenlandse Zaken Piet Dankert wil eveneens dat Solana een ‘Eurocommissaris van Buitenlandse Zaken’ wordt. Dankert: ‘Formeel gezien moet Solana als vertegenwoordiger van de Raad van Ministers indirect gecontroleerd worden door de nationale parlementen, maar dit is fictie.’

Het door Blaauw en Dankert geambieerde commissariaat voor Solana stuit echter op een belangrijke barrière. Frankrijk wil teveel macht van de Commissie op buitenlands politiek terrein voorkomen. Maarten Brands, Directeur van het Duitsland Instituut Amsterdam is ‘de positie van Solana, een soort mandataris van de Unie, een volstreekte anomalie die destijds door de Fransen is bedacht om zijn afstand tot de Commissie, en nog belangrijker, tot Washington te waarborgen.’ Anand Menon, directeur van het European Research Institute van de Universiteit Birmingham, stelt dat het creëren van de post ‘met name voor de Fransen een precedent schept om via ad-hoc functies de Commissie te omzeilen en de communautaire methode te frustreren.’ Frankrijk is dus tevreden met Solana waar hij nu zit. Blaauw erkent het obstakel en stelt een tussenoplossing voor: de creatie van een Europese Veiligheids- en Defensie Assemblee, waar regelmatig overleg met Solana en de Raad moet plaatsvinden. De huidige WEU-Assemblee zou hiervoor de basis moeten vormen. Blaauw: ‘De nieuwe coördinerende Assemblee moet

bestaan uit nationale en Europese parlementariërs, die overleggen met Solana voor hij beslissingen neemt. De nationale en Europese parlementen moeten de besluitvorming daarna versterkt controleren.’ De huidige WEU-Assemblee herbergt ook niet-EU-leden, maar dit is voor Blaauw geen probleem. ‘Het Europees veiligheidsbeleid is breder dan de Unie van vijftien, zoals nu ook in vredesoperaties op de Balkan blijkt.’ Jan-Marinus Wiersma, Europarlementariër voor de PvdA, ondersteunt het idee van een assemblee, maar wil die niet op basis van het WEU-orgaan vormen. ‘De assemblee moet in het EU-verdrag worden opgenomen. Psychologisch zou het goed zijn om een nieuwe start te maken in het kader van een nieuw Europees veiligheidsbeleid. De niet-EU-landen zouden daar best bij kunnen zitten, maar alleen als waarnemer. Een formele scheiding is nodig, want het gaat om het beleid van de Europese Unie.’ Brands vindt het gebrek aan democratische controle ‘eigenlijk het minste probleem van het Europees veiligheidsbeleid’. Brands: ‘Er zijn veel belangrijker problemen, bijvoorbeeld dat de lidstaten het over het doel van dat beleid en de financiering ervan helemaal niet eens zijn. Met teveel democratische controle zou het hele integratieproces, een eliteproject, de afgelopen decennia nauwelijks zijn opgeschoten.’

Afkalvende steun geen reden versoepelen toetredingscriteria Ilves (Estland): 'Tot nu toe vooral nadelen toetredingsproces zichtbaar'

Jarenlang was de steun voor lidmaatschap van de EU in de kandidaat-lidstaten vrijwel unaniem. Aansluiting bij de Europese Unie leek voor de landen in Centraal en Oost Europa een bekroning van het einde van de Koude Oorlog. Opiniecijfers voor toetreding lagen op de –voor democratieën – griezelige hoogten van tachtig procent of hoger. Maar door de werkelijkheid van toetreding zijn er nu vaak minder voorstanders van uitbreiding te vinden dan in de huidige lidstaten.

Toomas Ilves, Minister van Buitenlandse Zaken van Estland, noemt de sterke afname van de steun voor toetreding tot de EU onder de bevolking 'zorgelijk'. 'De belangrijkste reden voor de afnemende steun is dat het toetredingsproces zo lang duurt. De eerdere uitspraken van de EU over toetredingsdata waren niet realistisch en hebben valse verwachtingen geschapen. Doordat de datum steeds verder opschuift is het moeilijk om de steun van de bevolking voor toetreding te behouden.'

Een andere reden voor de verminderde steun is dat de Oost-Europese bevolking steeds geconfronteerd wordt met de moeilijke kanten van het eenwordings-proces. 'Tot nu toe zijn vooral de nadelen van de toetreding voor de bevolking zichtbaar. Doordat anti-Europese oppositiepartijen alle impopulaire hervormingen wijten aan Europa wordt dit gevoel versterkt. Omdat de anti-Europese partijen inspelen op het gevoel van teleurstelling verwacht ik dat de steun in de nabije toekomst alleen maar verder zal afnemen.' Het zal moeilijk zijn maatregelen te

vinden om de publieke opinie weer om te buigen. Volgens PvdA Tweede Kamerlid Frans Timmermans kunnen huidige lidstaten in ieder geval weinig doen. 'De uitbreiding moet zeker niet overhaast worden omdat de steun in de kandidaat-lidstaten afneemt.' Ook versoepeling van de toetredingscriteria, zodat de Oost-Europeanen minder hard geconfronteerd worden met de snelle transitie van hun economieën, is voor Timmermans geen optie. 'De afname van de steun in kandidaat-lidstaten is geen reden om de toelatingscriteria te versoepelen. De criteria zijn er niet voor de huidige leden van de Europese Unie maar om de toetredende landen te beschermen tegen het economisch geweld van Europa.' Ook Bertho Pronk, Europarlementariër voor het CDA, vindt dalende steun voor het toetredingsproces geen reden soepeler om te gaan met de toetredingsseisen. 'De toetredingscriteria vormen het fundament van een stabiel Europa na de toetreding. Als de kandidaat-lidstaten toetreden zonder aan alle criteria te voldoen komen ze in zulke grote problemen dat de steun voor het

lidmaatschap alleen maar verder zal teruglopen.' In Polen neemt de steun voor het toetredingsproces ook snel af. Volgens Katarzyna Matuszewska, secretary general van de Foundation of European Education in Polen, zijn daar behalve economische ook emotionele redenen voor. 'De steun voor de toetreding is gedaald van 99 procent halverwege de jaren '90 tot minder dan 50 procent nu. Het Poolse platteland is fel tegen de toetreding omdat het door hervormingen in de landbouw zwaar getroffen wordt. Ook arbeiders in de zware industrie vrezen het verlies van banen.' Maar buiten die economische problemen zijn er ook nog dieperliggende problemen van sentimentele aard. 'Polen wordt afgeschilderd als het probleem van Europa dat uiteindelijk wel mag deelnemen maar aan wiens tweederangs burgers voorlopig beperkte bewegingsvrijheid wordt opgelegd. De overgangsregeling voor het vrije verkeer van personen zoals nu met de Commissie besproken wordt leidt tot afname van de steun voor toetreding.'

Landbouw - vervolg pagina 1

Welke hervormingen ook doorgevoerd worden, de kosten van het Europese landbouwbeleid mogen van Geluk na uitbreiding niet stijgen. Tweede Kamerlid voor de PvdA, Harm Evert Waalkens beschouwt dit echter als onvermijdelijk. 'Het is niet de bedoeling de landbouwkosten te verlagen, een goed Europees landbouwbeleid kost waarschijnlijk eerder meer geld dan minder'. Op dit moment verleent Europa vooral agrarische steun aan specifieke producten. Naast het feit dat deze manier van steun verlenen duur is staat zij ook onder zware druk van de Wereld Handels Organisatie die de productsteun als concurrentievervalsing ziet.

Eurocommissaris Franz Fischler heeft een beweging in gang gezet naar de meer op de regio gerichte 'plattelandssteun'. Bij dit type steun wordt er bij het verlenen van subsidie allerhande eisen gesteld om te bewerkstelligen dat de steun niet alleen de ontvangers maar het hele platteland ten goede komt. Waalkens ziet hier een kans de kleinschalige, kwalitatieve landbouw te bevoordelen. 'We moeten boeren ondersteunen die op een duurzame manier landbouw bedrijven. Zo kunnen we voorkomen dat de Europese landbouw na de uitbreiding gedomineerd wordt door zeer grootschalige bedrijven die alleen maar voor bulkmarkten produceren.' Van Driel verzet zich hiertegen.

'Het is nu erg in de mode om kleine bedrijven te steunen maar op de markt voor landbouwproducten zoals we die nu voor Europa aan het creëren zijn hebben de grote bedrijven toch de hoogste overlevingskansen.' Sjauw-Koen-Fa voegt daaraan toe: 'Grootschalige, intensieve landbouw is juist een van Nederlands sterke punten.' Sjauw-Koen-Fa denkt bovendien dat Europa ook met het verder ontwikkelen van plattelandssteun nog op protest in de WTO zal blijven stuiten. 'Ook dit soort steun wordt door landen buiten Europa als Nieuw-Zeeland gezien als verkapte vorm van subsidies.'

Uitverkoop van Europa door de uitruil van belangen

Vlak na elkaar stelde de Europese Commissie twee overgangsregelingen bij de uitbreiding van de EU voor: burgers uit de nieuwe lidstaten zullen zich niet meteen in de andere landen kunnen vestigen, en omgekeerd kunnen buitenlanders voorlopig geen land kopen in Oost-Europa. Formeel is er geen verband tussen de twee voorstellen, maar het komt iedereen wel erg goed uit. Het gaat in beide gevallen om onderwerpen die de nationale gemoederen – en de gemoederen van nationalistische – flink op weten te winden, die opgelost moeten worden om publieke steun voor de uitbreiding te verzekeren.

Jules Maaten, Europarlementariër voor de VVD, typeert de twee voorgestelde overgangsregelingen als een uitruil van belangen. 'Voor wat hoort wat. De Duitsers zijn bang voor hun arbeidsmarkt, de Polen zijn bang voor landaankopen door Duitsers. Beide landen willen iets doen om de angsten in de eigen publieke opinie onder controle te houden.' Ook Ben Hoetjes, onderzoeker voor het instituut Clingendael, ziet de voorgestelde overgangsregeling als een maatregel om de inwoners van zowel de Europese lidstaten, als de potentiële lidstaten gerust te stellen. 'De nationale belangen van de verschillende lidstaten wegen uiteindelijk het zwaarst, het Europees beleid moet immers ook in de binnenlandse politiek verantwoord worden.

Overgangsregelingen verzachten, in ieder geval voor een bepaalde tijd, binnenlandse onvrede met bepaalde aspecten van het Europees beleid.' Michiel van Hulten, Europarlementariër voor de PvdA ziet nog een voordeel. 'Het is niet slecht als nationale belangen worden behartigd, omdat dit vaak leidt tot een goed Europees compromis. Hard onderhandelen staat dan ook niet haaks op de uitbreiding.'

Jules Maaten ziet in dit specifieke geval wel degelijk een probleem: 'Dit compromis gaat alle Europese landen aan. Zowel het vrij verkeer van personen, als het recht van aan- en verkoop, zijn fundamentele van de interne markt. En juist deze interne markt is de kern van de Europese samenwerking. Het "voor wat hoort wat" mechanisme is heel slecht, omdat het leidt tot

een wildgroei aan compromissen. Het Europees Parlement is niet blij met deze overgangsregelingen en zij is wel diegene die uiteindelijk de uitbreiding moet ratificeren.' Michiel van Hulten denkt juist dat overgangstermijnen bevorderlijk kunnen zijn voor de toekomstige uitbreiding. 'Ze zijn op sommige vlakken noodzakelijk. Als de kandidaat-lidstaten aan alle regels moeten voldoen op het moment dat ze toetreden kunnen we de uitbreiding nog minstens tien jaar uitstellen.' Hij maant wel tot voorzichtigheid. 'In principe moeten we wel proberen overgangsregelingen zoveel mogelijk tot een minimum beperkt te houden. De Europese regeringsleiders moeten hiervoor waken.'

Zalm – vervolg van pagina 1

Zalm: 'Als je een Poolse boer dezelfde inkomenssteun gaat geven als de Franse boeren nu krijgen, wordt deze automatisch de enige rijkste in Polen. De steun die direct aan boeren wordt gegeven in de vorm van inkomenssteun kun je daarom beter renationaliseren.' Het tweede doelwit zijn de structuurfondsen. Polen, Hongarije en Tsjechië zullen waarschijnlijk allemaal op steun uit de fondsen kunnen rekenen, en de huidige ontvangers van Europese gelden vrezen dat dit ten koste zal gaan van hun eigen subsidies. Zalm is daar duidelijk over. 'Voor de rijke landen zijn structuurfondsen niet nodig. Dat leidt alleen maar tot het onnodig rondpompen van geld. De enige drie voor wie er nog een overgangsregime moet komen zijn Spanje, Portugal en Griekenland.' Zalm

voorziet kritiek uit een onverwachte hoek. 'De Commissie zal niet blij zijn omdat ze minder geld te besteden krijgt in de rijke landen. En dus minder macht krijgt.'

Nederland verklaarde voor de laatste onderhandelingen over de Europese budgetten in 1999 in Berlijn dat zij 1.3 miljard minder wilde bijdragen aan de Europese begroting. Dat was wel erg vrekkelig 'centen schrappen', volgens sommigen. Zalm is echter trots op wat er in Berlijn bereikt is. 'De sterkste schouders dragen de zwaarste lasten, dat is ook een goed sociaal-democratisch principe. Netto betalen is geen probleem, maar vóór de top in Berlijn droeg Nederland teveel bij als je keek naar ons nationaal inkomen. Onze bijdrage moet zich ook in de toekomst verhouden tot de bijdrage van

andere landen.' Om de uitbreiding te versnellen zullen op sommige gebieden overgangsregelingen getroffen worden. Zo willen Duitsland en Oostenrijk, uit angst voor de instroom van goedkope arbeidskrachten, ook na toetreding de grenzen voor enige tijd tegenhouden voor inwoners van de nieuwe lidstaten. Zalm wijst dit af. 'Ik heb er meer begrip voor als toetreders om uitzonderingsbepalingen vragen dan als sterke economieën als Duitsland en Oostenrijk dat doen. Dat zijn sterke economieën die een stootje kunnen hebben. Zij hebben geen extra schuttinkjes nodig om hun arbeidsmarkt te beschermen.'

Linkse directe in Engelse verkiezingen

Een bizarre verkiezingsstrijd. Tony Blair en zijn New Labour zijn gedoodverfde winnaars, de belangstelling is gering, en dat frustrleert. Dagelijks zijn er relletjes. John Prescott, de vice-premier, sloeg een demonstrant met een harde linkse kaakslag tegen de grond en bewees dat er toch nog iets is overgebleven van de sterke arbeiderspartij van weleer. Van de conservatieven heeft Tony Blair weinig te vrezen. Toch moet hij dagelijks benadrukken dat hij oprecht en gepassioneerd meent wat hij preekt, als een televisie-dominee die ervan beschuldigd wordt niet in God te geloven. Televisie is vrijwel het enige medium in de strijd, kranten doen hun best, maar weten dat politici noch de lezers geïnteresseerd zijn. Zelfs The Times en The Sun, de bladen van Rupert Murdoch, zijn niet lastig zolang Blair niets zegt over de euro. In het verkiezingsmanifest staat vrijwel niets over de wens om de euro te aanvaarden. Blair zelf zou wel willen. Hij is bang dat Engeland invloed in Europa zal verliezen als hij te lang aarzelt. Maar de meerderheid van de Britten wil het Pond Sterling behouden en de

minister van Financiën, Gordon Brown zegt – meer dan Blair- alleen toe te willen treden als de tijd rijp is. Blair heeft een referendum beloofd, binnen twee jaar na de verkiezingen. Langzamerhand gelooft niemand dat hij er, met al zijn liefde voor Europa, een halszaak van wil maken. De geruchten blijven hardnekkig dat Blair halverwege de zit plaats zal maken voor zijn oude vriend Brown. Ze zouden het met elkaar hebben afgesproken. Brown is geen uitgesproken Europeaan, hij concentreert zich op de wereldeconomie. Zowel Brown als Blair, zo lijkt het, vinden meer inspiratie in de Verenigde Staten dan in Europa. Beiden zoeken naar een evenwicht tussen ondernemerschap, “als in Amerika”, en sociale rechtvaardigheid, maar zij geloven alleen in herverdeling als je er ook iets voor doet: het loont om te werken. Zoals overal verkeren onderwijs en gezondheidszorg in een crisis. Blair wil samen met het bedrijfsleven scholen en ziekenhuizen moderniseren en vooral efficiënter maken. De vraag is in hoeverre nieuw Labour gelooft dat de zorg voor onderwijs en volksgezondheid

wezenlijke overheidstaken blijven. Orde en veiligheid staan hoog op de ranglijst. Blair de zedenmeester, wenst hard te straffen. Het is duidelijk dat de parlementsverkiezingen steeds minder gaan over parlementaire democratie, en steeds meer over de keuze van het managementteam dat het land gaat leiden. In het verleden waren de Britse verkiezingen vaak een voorbode van wat het continent te wachten stond. Blijft dat zo, of kiezen de Europese partijen een andere koers? Tony Blair en zijn New Labour streven naar een markteconomie met een menselijk gezicht. Links of rechts willen zij zich niet meer noemen. Verfijning van dat menselijk gezicht is al wat over blijft voor de sociaal democraten menen zij. De Britten lijken het er mee eens te zijn.

P E T E R B R U S S E
Voormalig correspondent in Groot-Brittannië

column *uit het kabinet*

Europa, accijnzen en hoe het dus niet moet

Soms beleef je in de politiek een déjà vu. Vorig jaar rond deze tijd waren Hofstra (VVD) en Reitsma (CDA) ook veelvuldig in beeld om te pleiten voor kwartjes van Kok (het kwartje van Lubbers doet overigens meer recht aan de geschiedenis) die teruggegeven moesten worden, om het hardst strijdend wie kon gaan prijken met de prijs van Dappere Strijder Voor De Zielige Automobilist.

De grote boemannen waren uiteraard Gerrit Zalm en Wouter Bos omdat wij geen reden zagen het belastingbeleid tot sluitstuk te maken van internationale olieprijsontwikkelingen. Deze rug hielden we overtuigd en onverdroten enkele weken recht.

De discussie kreeg echter een nieuwe dynamiek toen bleek dat transporteurs in de transportsector de gestegen dieselprijzen nauwelijks konden doorberekenen aan hun afnemers. Dat was nog als een bedrijfsrisico te bestempelen maar toen de ene na de andere

Europese regering overstag ging in het aangezicht van demonstrerende en blokkerende vrachtwagenchauffeurs, werd het ook hier noodzakelijk om enkele maatregelen te nemen ten faveure van de transportsector om hen niet in een (ten gevolge van de maatregelen van andere nationale regeringen) ongunstige concurrentiepositie te brengen ten opzichte van buitenlandse collega's. Contre coeur, maar niettemin.

Al die tijd was het in Brussel oorverdovend stil. Geen commissaris die zich er mee bemoeide. Bolkestein niet, De Palacio niet. En ondertussen buitelden regeringen over elkaar heen met onverstandig beleid. En zitten we nu met allerlei Europese vragen en procedures rondom mogelijk onterecht verstrekte staatssteun.

Dat had dus ook anders gekund. En in een periode waarin de brandstofprijzen weer hoog zijn, moeten we ons ook realiseren dat het anders moet. Het zou de commissarissen Bolkestein en De Palacio sieren als zij eventuele

ontwikkelingen deze keer voor zijn en de stijging van de brandstofprijzen aangrijpen om vooraf de lidstaten bij elkaar te roepen en een aantal duidelijke afspraken te maken. Bijvoorbeeld dat het accijnsinstrument niet gebruikt moet worden om sociale onrust te bezweren omdat dit altijd alleen maar één kant op werkt (accijnzen omlaag bij stijgende prijzen; nooit accijnzen omhoog bij dalende prijzen) en ook om allerlei andere redenen onverstandig is. Of omdat je beter vooraf kunt laten weten wat je als staatssteun beschouwt, dan achteraf. En omdat je ook in Europa uiteindelijk alleen maar samen sterk staat en een gebrek aan coördinatie meteen een beggar-thy-neighbour domino-effect met zich mee brengt. Het lijkt mij dat ook de liberaal Bolkestein niet om de conclusie heen kan dat coördinatie vooraf vaak beter is dan reparatie achteraf.

W O U T E R B O S
Staatssecretaris van Financiën

Colofon

@europa is een opiniërend fax- en emailmagazine over Europa. De redactie stelt zich ten doel het debat over de toekomst van Europa te stimuleren. @europa verschijnt om de twee weken op zaterdag en wordt gemaakt door een onafhankelijke redactie. @europa wordt mogelijk gemaakt door een financiële bijdrage van het Ministerie van Buitenlandse Zaken.

REDACTIE

Mark Beunderman, Eefje Blankevoort, Lennart Booij, Erik van Bruggen, Ivo van Duijneveldt, Alex Klusman, Vanessa Lamsvelt, Simon van Melick, Martin Mevius, Jan Middendorp.

REDACTIEADRES

@europa, Prinsengracht 1, 1015 DK Amsterdam, Nederland
telefoon: 020-520.52.85, fax: 020-884.78.80,
www.ateuropa.nl

AANMELDEN

Aanmelden voor een gratis mailabonnement kan door een mailtje te sturen naar info@ateuropa.nl.